

gede domme, jf. §§ 60-61, herunder med vilkår om samfundstjeneste, jf. §§ 66-67, samt forvaring, jf. § 72.

Efter artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om den pågældendes borgerlige rettigheder og forpligtelser (den såkaldt civilretlige del af artikel 6) eller angående en mod den pågældende rettet anklage for en forbrydelse (den såkaldt strafferetlige del af artikel 6).

Ved afgørelsen af, om artikel 6 er anvendelig under den strafferetlige del i forhold til afgørelser, der træffes over for indsatte, herunder afgørelser, der indebærer disciplinære sanktioner, må der i overensstemmelse med Domstolens faste praksis lægges vægt på følgende momenter: (1) overtrædelsens retlige klassificering efter national ret, (2) overtrædelsens karakter og (3) karakteren og intensiteten af sanktionen.

Kommissionen og Domstolen har i nogle sager haft anledning til at tage stilling til, hvorvidt foranstaltninger over for indsatte var straffesager omfattet af artikel 6.

I Menneskerettighedsdomstolens dom af 28. juni 1984 i sagen Campbell og Fell mod UK, EMD 80, var klagerne blevet tiltalt og dømt for disciplinære forseelser ved overtrædelse af fængselsregler, idet de havde deltaget i en opstand og i den forbindelse udøvet vold mod personale. Domstolen lagde til grund, at artikel 6 var anvendelig. Domstolen lagde vægt på overtrædelsens natur, herunder forseelsens alvorlige karakter, og at der var ligheder med overtrædelse af straffeloven. Domstolen lagde endvidere vægt på arten og alvoren af såvel den mulige som den faktiske straf, nemlig fortabelse af muligheden for væsentlig reduktion i straffen.

Der skal imidlertid forholdsvis meget til, før konventionsorganerne fastslår, at disciplinære sanktioner over for indsatte antager karakter af straf, så artikel 6 er anvendelig.

I klagesag 7754/77 X mod Schweiz, DR 11, s. 216, var en person, der afsonede en fængselsstraf, returneret for sent efter udgang fra fængslet. Fængselsdirektøren idømte den pågældende en disciplinær sanktion, der indebar 5 dages isolation og tilbagekaldelse af en meddelt udgangstilladelse. Kommissionen fandt, at der ikke var tale om en straffesag, hvorfor artikel 6 ikke fandt anvendelse.

I klagesag 1169/85 Pelle mod Frankrig, DR 50, s. 263, havde en person, der afsonede en straf på 12 års fængsel, fremsat trusler mod en fængselsfunktionær.

Den indsatte blev idømt en disciplinær sanktion af 12 dage i en særlig strafcelle. Den idømte foranstaltning kunne også få betydning, når der senere skulle tages stilling til spørgsmålet om prøveløsladelse, idet den periode, det var muligt at blive prøveløsladt, kunne blive reduceret, så tidspunktet for en prøveløsladelse blev udskudt tilsvarende. Efter praksis kunne den pågældende regne med 18 dages reduktion af prøveløsladelsesperioden. Kommissionen fandt ikke, at de 12 dage i særlig strafcelle gav anledning til problemer i forhold til artikel 6, da der ikke var tale om nogen yderligere frihedsberøvelse, men snarere en skærpelse af afsoningsformen. Artikel 6 var derfor ikke anvendelig. For så vidt angik de 18 dages fortabelse af mulig prøveløsladelse, fandt Kommissionen ikke, at der var tale om en sanktion af en sådan karakter, at forholdet kunne bringes ind under artikel 6. Artikel 6 var således i det hele uanvendelig.

Kommissionen har ligeledes udtalt, at artikel 6 ikke var anvendelig i forhold til forskellige beslutninger vedrørende fuldbyrdelsen af straf. En beslutning om, i hvilken institution en straf skulle afsones, var således ikke omfattet af artikel 6, jf. Application no. 7034/75 X v. Austria, Dec. 12.10.77, DR 10, s. 146.

En klassificering af indsatte i forskellige risikokategorier faldt ligeledes uden for, jf. Application no. 8575/79, X v. United Kingdom, Dec. 14.12.79, DR 20, s. 202. Klageren var idømt fængsel på livstid for mord på flere børn og var i lange perioder anbragt under særlige sikkerhedsforhold («in conditions of high security») og i isolation. Da klageren var klassificeret i en særlig kategori af indsatte, havde han kun i meget begrænset omfang tilladelse til at tage del i fængselslivet. Kommissionen fandt, at der var tale om en administrativ klassificering, der faldt uden for anvendelsesområdet for artikel 6.

Indsættelse af en prøveløsladt faldt ligeledes uden for, jf. Application no. 7648/76, X v. Switzerland, Dec. 6.12.77, DR 11, s. 175.

På baggrund af den ovennævnte konventionspraksis kan det konstateres, at administrative beslutninger, der er rettet mod indsatte og træffes som led i straf fuldbyrdelsen, som altovervejende hovedregel ikke er omfattet af den strafferetlige del af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Som anført ovenfor omfatter artikel 6 imidlertid også afgørelser, der træffes i en strid om en persons borgerlige rettigheder og forpligtelser (den civilretlige del af artikel 6). Justitsministeriet er ikke bekendt med afgørelser fra konventionsorganerne, hvor den civilretlige del af artikel 6 har fundet anvendelse i forhold til afgørelser, der træffes som led i straffuldbyrdelsen.